

UDC (УДК) 342.518:351.96

Онишко Оксана Богданівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії права, конституційного та приватного права
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: caramelka2013cary@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5165-1810

ІНСТИТУТ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Досліджено поняття «інтерпеляція», його мету та завдання. Наведено історичні витоки інтерпеляції, які виникли у Франції та Великобританії. Визначено особливості сучасних інтерпеляційних процесів у сучасних державах Європи та їхній вплив на розвиток держави, суспільних перетворень і межі політичної відповідальності представників уряду й інших органів виконавчої влади. З'ясовано, що в Україні існують лише елементи інституту інтерпеляції, які не повною мірою впливають на політичну відповідальність вищих органів виконавчої влади. Проаналізовано зареєстрований в Україні Законопроект про інтерпеляцію та наведено пропозиції з удосконалення його окремих норм.

Ключові поняття: інтерпеляція, депутатський запит, політична відповідальність, парламент, уряд та інші органи виконавчої влади.

Onyshko Oksana,

PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Theory Law,
Constitutional and Private Law,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: caramelka2013cary@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5165-1810

INSTITUTE OF INTERPELLATION: PROSPECTS OF INTRODUCTION IN UKRAINE

Abstract. The article explores the concept of interpellation, its purpose and objectives. The historical origins of the interpellation, which originated in France and Great Britain, are indicated. The peculiarities of modern interpellation processes in modern European states and their influence on the development of the state, social transformations and the limits of political responsibility of representatives of the government and other authorities are determined. It was found that in Ukraine there are only a few elements of the interpellation, which do not fully affect the political responsibility of higher authorities. The Law on Interpellation which has registered in Ukraine is analyzed and the proposals on improvement of its separate norms are specified.

Interpellation is characterized as a special procedure by which representatives of various parties sitting in a politically fragmented parliament could oppose government policies and initiate the replacement of individual ministers or even the whole government. As an institution, it gives each member of parliament the right to ask questions to the executive authorities on any question, the right to demand answers and the right to draw conclusions from them. Interpellation has taken the form of an institution whose purpose is not only to answer the question, but also to provoke discussion and possibly take the position of parliament on a particular issue.

The institute of interpellation in Ukraine does not have a proper legal reflection. Its separate elements (parliamentary inquiries, «Government Days», announcement of a vote of no confidence) do not allow to fully establish a clear system of responsibility of the government and other authorities in Ukraine. The legislation of Ukraine does not require the official publication of the texts of inquiries and answers to them, which does not comply with the democratic principles of European countries.

Key concepts: interpellation, deputy request, political responsibility, parliament, government and other executive bodies.

Вступ

Контроль за діяльністю уряду й інших органів виконавчої влади є одним із конституційних обов'язків депутатів парламенту в умовах демократії. Це ключовий аспект перевірок і балансу в системі поділу влад у демократичному суспільстві. Парламентом встановлено контроль для обмеження зловживань державними повноваженнями, метою якого є збереження стимулів ефективно надавати суспільні блага та послуги. Хоча економісти і політологи так само підкреслюють важливість парламентського контролю для притягнення урядів до відповідальності, це найчастіше абстрагується від фактичного процесу парламентського контролю.

Для ліпшого розуміння парламентського контролю за діяльністю уряду й інших органів виконавчої влади пропонується розглянути процес контролю у трьох аспектах:

- 1) проаналізувати інструменти парламентського контролю;
- 2) розглянути парламентський контроль як результат політичного відбору й інституційну структуру для становлення політичної конкуренції;
- 3) зосередитися на ролі державних службовців як законодавців у парламентському контролі.

В Україні проблема інтерпеляції не порушена гостро, позаяк немає для неї законодавчого підґрунтя, однак, аналізуючи світовий досвід успішного функціонування інституту інтерпеляції в країнах Європи та світу, є можливість внести відповідні зміни в чинне законодавство та заповнити прогалину. Дослідники цієї проблеми розглядають можливість запровадження інституту інтерпеляції через призму аналізу окремих її елементів. Так, з-поміж сучасних науковців, які досліджували контрольні функції парламенту, є: Ю. Бисага, А. Георгіна, О. Данилюк, О. Майданик, В. Погорілко, В. Шаповал, Є. Юрійчук. А з-поміж іноземних дослідників проблеми інтерпеляції розглядали: Т. Беслі, Б. Бланкарту, М. Вайберг, В. Галассо, Т. Енне, С. Люкінгер, М. Меркі, Т. Наннінічі, М. Зендер та ін.

Метою статті є дослідження інтерпеляції як одного з головних напрямів парламентського контролю за діяльністю уряду, пошук шляхів удосконалення законодавства у зв'язку із перспективою запровадження інституту інтерпеляції в Україні.

1. Виникнення інституту інтерпеляції

У парламентсько-президентській республіці, якою і є Україна, згідно з Конституцією, вся влада належить народові, який здійснює воле-

виявлення, обираючи парламент, президента й органи місцевого самоврядування. Роль парламенту здебільшого законотворча, а країною керує уряд, який здійснює державну політику, приймає державно-владні рішення (постанови, рішення, розпорядження). Роль парламенту полягає у прийнятті законодавства, необхідного уряду для формування політичного курсу. Одним із ключових моментів законотворчої діяльності парламенту є затвердження бюджету, за допомогою якого уряд розподіляє державні фінанси та виплати. Від ефективної діяльності уряду і залежить розвиток політико-економічного курсу держави, рівень правової та соціальної захищеності громадян і перспективи євроінтеграції. Для поліпшення діяльності уряду у багатьох розвинутих державах Європи та світу впроваджений інститут інтерпеляції, який реально позитивно впливає і на уряд загалом, і на окремих його міністрів та інші органи виконавчої влади.

Інститут інтерпеляції відомий у парламентаризмі європейських континентальних держав, таких як Франція, Італія, Бельгія, Федеративна Республіка Німеччина, Австрія, Японія тощо, тоді як його походження сягає французької монархії. Для того, щоб зрозуміти наміри запровадження інтерпеляції в систему парламентських інститутів як одного з інструментів контролю за виконавчою владою, необхідно розглянути початкове значення цього терміна. Слово «інтерпеляція» походить із латинської мови – «*interpellatio*» і означає те саме, що переривати, заважати, протистояти, а тому його етимологія чітко вказує на зв'язок цього інституту з діяльністю, що протистоїть якомусь явищу.

Інтерпеляція характеризується як особлива процедура, завдяки якій представники різних партій, які є у політично роздробленому парламенті, могли б протистояти політиці уряду й ініціювати зміну окремих міністрів або навіть усього уряду (голосування та заперечення). Варто згадати, що парламент 3-тньої та 4-тої Французької Республіки, в якому відбувся фактичний розвиток і поширення інституту інтерпеляції, характеризувався безліччю політичних формувань зі змінними відтінками та нестійкими союзами, слабкими зв'язками дисципліни членства, а також відсутністю поділу правлячої більшості та опозиції, внаслідок чого уряд складався з «особистостей праворуч і ліворуч від Прем'єр-міністра». Отже, на практиці траплялося так, що лише проголошення інтерпеляції та відкриття парламентського обговорення у Палаті депутатів призвело до відставки Ради Міністрів, не ставлячи на голосування пропозицію про вотум недовіри [1].

У британському парламенті ще у XVIII столітті був сформований так званий «інститут питань», що належить до однієї з форм парламентського контролю (відрізняється від французької моделі інтерпеляції). Однак, тут було створено систему міцно організованих і згуртованих політичних партій, яка фактично існувала з початку становлення британського парламентаризму і гарантувала чіткий поділ Палати громад на більшість, до якої входили Прем'єр-міністр разом з урядом та меншість. Тому інститут розслідувань ніколи не був контрольним заходом у Великобританії, застосування якого мало призвести безпосередньо до припинення діяльності чинного Кабінету міністрів. Хоча, як стверджує К. Комплак, безсумнівно, що запити є надзвичайною опозиційною інституцією в британському парламенті [2, с. 88–92].

Потрібно також зазначити, що однією з найпопулярніших форм запитів, що використовується у Великобританії та застосовується в даний час у парламентських системах інших держав, є час запитань до уряду. Цей механізм ґрунтується на тому факті, що щодня – з понеділка по четвер з 14.35 до 15.30 – міністри дають усні відповіді на запитання, які раніше ставили члени Палати громад. Прямі запити до Прем'єр-міністра завжди відбуваються у вівторок і четвер. Запити в британському парламенті мають необмежений тематичний обсяг і їх зміст залишається таємним, доки вони не будуть оприлюднені. Таке рішення дає можливість опозиції постійно протистояти уряду, коли компетентний та обізнаний міністр може використати час опитування на свою користь, а прем'єр-міністра кабінету, який не дуже компетентний у тій чи іншій галузі, може зазнати політичної поразки [3].

Розглядаючи механізм інтерпеляції у Великобританії, потрібно зазначити, що Палата громад (нижня палата парламенту Великобританії) є критично важливим центром національних політичних дебатів, формулюючи «громадську думку» так, щоб вона давала корисні орієнтири уряду в прийнятті складних політичних рішень. Законодавці в індивідуальному та колективному порядку розкривають й оприлюднюють питання, що викликають суспільне занепокоєння та скарги громадян, забезпечуючи ефективне представлення і поглядів більшості, і меншості та демонструють консенсусне врахування суспільних інтересів. Під час підготовки нових законів парламент контролює рішення уряду до набрання ними чинності. Парламент ретельно перевіряє проєкти рішень уряду в умовах ефективного обговорення, прагнучи визначити та максимально досягти національного консенсусу там, де це можливо [4].

Усі запитання та відповіді оприлюднюються радіо- та телевізійними станціями, що підтримують ту чи іншу партію для збільшення їхнього політичного впливу. Це дає змогу зосередити увагу виборців на найважливіших державних питаннях. Слід, однак, додати, що сучасний британський парламент, яким керує правляча більшість, – це не місце, де доля кабінетів, їх політиків і лідерів перебуває на рівновазі у виді вотуму недовіри. Отже, політична відповідальність виконавчої влади у Великій Британії є такою. Відставка прем'єр-міністра з посади є наслідком втрати підтримки з боку його партії [5].

Текст інтерпеляції зазвичай доповнює так званий меморандум, в якому наводяться причини й умови створення інтерпеляції, а також зазначаються строки, за якими пропонується надати пояснення з приводу обставин і фактів, вказаних у цьому документі. Однак, захисний механізм зловживань інтерпеляційними зверненнями є не менш важливим, і уряд чи інший орган виконавчої влади може відмовитися давати відповідь на інтерпеляцію, але із вказанням вагомих для цього причин. Відповідь на інтерпеляцію передбачає не лише одностороннє пояснення члена уряду чи іншого органу виконавчої влади з приводу вказаних фактів, рішень чи дій, а й може спричинити додаткові питання та загальні дебати щодо вказаної проблеми. За результатами відповіді на інтерпеляцію парламент схвалює чи не схвалює діяльність уряду, а також може порушити питання про висловлення уряду вотуму недовіри [6].

Функціонування інституту інтерпеляції у Польщі теж характеризується декількома особливостями. Так, відповідь на інтерпеляцію надається у письмовій формі не пізніше ніж через 21 день із дня її отримання. Якщо відповідь буде визнана незадовільною, ініціатори інтерпеляції можуть попросити голову Сейму звернутися до представника уряду з проханням отримати додаткові письмові пояснення. Такий запит може бути подано лише раз, не пізніше 30-ти днів з дня отримання незадовільної відповіді. Положення про інтерпеляцію також поширюються на «поточну інформацію», представлену членом Ради Міністрів на сесії Сейму. Право подавати запит на інформацію належить клубу та групі не менше 15 депутатів [7].

Участь депутатів у здійсненні парламентського контролю може бути груповою діяльністю, що полягає у поданні клопотань (інтерпеляційних запитів), зокрема, про надання інформації з поточних питань, про прийняття резолюції та вотуму недовіри або рішення щодо призначення слідчого комітету. Крім того, депутати можуть також індивідуально

ініціювати конкретні заходи, які через свою специфіку і тематику розглядаються як контрольні заходи, включені до механізмів парламентського контролю.

У парламентській практиці Польщі ніколи не траплялося, щоб вотум недовіри як усьому уряду, так і окремим його членам набрав необхідну більшість, що призвело б до прийняття парламентської резолюції з питання зміни Ради міністрів або звільнення міністра щоразу, як подається інтерпеляція. Навпаки, – це можливість провести дебати на пленарному засіданні Сейму щодо поліпшення роботи уряду чи окремого міністерства. Варто додати, що негативна оцінка діяльності суб'єктів, які перевіряються таким чином, не повинна ґрунтуватися на будь-яких офіційних або суттєвих твердженнях, що стосуються їх діяльності. Обговоренню підлягає переважно практичний аспект діяльності посадової особи, до якої направлена інтерпеляція [8].

Окрім того, декілька характерних елементів діяльності інституту інтерпеляції у Польщі свідчать про те, що підготовка тисяч відповідей на інтерпеляції та запити коштує чимало, але досі ці витрати ніхто не враховував. Так, у Міністерстві внутрішніх справ інтерпеляціями (виключно) займаються чотири особи, у Міністерстві праці та Міністерстві інфраструктури та розвитку – по два у кожному, а в Міністерстві закордонних справ – по три (але тут вони також виконують й інші обов'язки). Десятки інших державних службовців готують зміст відповідей на інтерпеляції. Йоанна Дембек, речник міністра освіти, оголосила, що 134 особи брали участь у підготовці проєктів відповідей у своєму міністерстві. У міністерствах економіки, фінансів, охорони здоров'я, освіти та юстиції немає посадових осіб, делегованих виключно для вирішення питань інтерпеляції. Зазвичай там вища посадова особа (у Міністерстві юстиції це директор канцелярії міністра) призначає спеціальних працівників міністерства (діловодів), які й готують відповідь [9, с. 309].

2. Окремі елементи контролю за діяльністю уряду в Україні

Одним із контрольних механізмів за сферою діяльності уряду й інших органів виконавчої влади в Україні вважається депутатський запит, визначений ст. 15 ЗУ «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992. Однак, відсутня відповідальність органів виконавчої влади та посадових осіб, до яких направлений запит за невиконання чи неналежне виконання вимог при реалізації депутатського запиту.

Окрім того, у законодавстві України немає вимоги щодо обов'язковості офіційного

оприлюднення текстів запитів і відповідей на них, не відповідає демократичним принципам європейських країн. Відтак, на відміну від інтерпеляції, розгляд відповіді на депутатський запит або звернення про відповідальність уряду або окремих його членів не є обов'язковим, а може бути здійснений лише у добровільному порядку при підтримці визначеної кількості народних депутатів. У частині депутатського звернення, вказане частково підтверджується юридичною позицією Конституційного Суду України, викладеною у Рішенні № 5-рп/2003 від 05 березня 2003 року (справа про звернення народних депутатів України до Національного банку України). За своїм змістом депутатське звернення не має імперативного характеру і заявляється народними депутатами України самостійно. Водночас такі звернення можуть стосуватися різних питань депутатської діяльності, які ініціюються народним депутатом України (п. 2 резолютивної частини Рішення) [10].

Отже, сфера контролю за виконавчою владою з боку парламенту України дуже обмежена. Але, відповідно до становлення нової моделі організації державної влади і взаємодії між її різними ланками, є очевидною необхідність у законодавчому закріпленні контрольних повноважень Верховної Ради України у виді її права на інтерпеляцію для заповнення цієї прогалини.

Указане також додатково підтверджується і позиціями, висловленими Європейською комісією «За демократію через право» у своїх численних звітах та консультативних висновках. Так, зокрема, у своєму консультативному висновку від 24 червня 2019 р. CDL-AD(2019)015 «Контрольний список параметрів взаємозв'язків між парламентською більшістю та опозицією у демократичних країнах», Венеційська комісія рекомендувала відмежувати процедури інтерпеляції (котра переважно призводить до висунення вотуму недовіри) від звичайних запитань щодо дій члена Уряду чи Уряду загалом, або ж розслідувань таких дій, що проводяться спеціальними парламентськими комісіями – задля уникнення політичних конфліктів. Водночас особливий акцент зміщується на те, що процедура інтерпеляції обов'язково повинна супроводжуватися обговореннями (дебатами), в яких мають право брати участь представники всіх політичних груп у парламенті.

Окрім того, Венеційська комісія неодноразово вказувала на необхідність установлення додаткових механізмів контролю за діяльністю уряду, окремих міністрів та інших вищих органів виконавчої влади. Відтак те, що вказані

міжнародні організації підтримують необхідність упровадження інструментів парламентського контролю на практиці, а також їхня позиція щодо надання державам широкого розсуду в частині вибору конкретних методів реалізації вказаних завдань, свідчить на користь упровадження інституту інтерпеляції в Україні. Крім того, право на інтерпеляцію є однією із організаційно-правових форм парламентського контролю, здійснення якого є у межах конституційно-правового регулювання [11].

Одним із таких механізмів контролю вважається інститут інтерпеляції. Інтерпеляція – це інструмент парламентського контролю за діяльністю уряду. Інтерпеляція створювалася, формувалася і функціонує в тих країнах, де системний механізм передбачає принцип поділу влади. Як інституція, вона надає кожному депутату парламенту право задавати питання виконавчим органам влади з будь-якого питання, право вимагати відповідей і право робити з них висновки. Інтерпеляція набула форми інституту, метою якого є не тільки отримати відповідь на поставлене запитання, а й викликати дискусію і, можливо, зайняти позицію парламенту з певного питання [12, с. 49].

Законодавчий орган у демократичній державі має здійснювати контроль не лише за діяльністю держави загалом, а й за діяльністю уряду, забезпечуючи підзвітність останнього громадськості шляхом підтримки уряду та формулюючи аргументовану протидію шляхом висловлення недовіри уряду, заслуховування щорічних доповідей Прем'єр-Міністра та проведення «Днів уряду». Водночас указаних механізмів контролю за діяльністю уряду, встановлених Конституцією України та ЗУ «Про Кабінет Міністрів України», недостатньо для повної та ефективної діяльності уряду в Україні.

Нині в Україні немає класичного інституту інтерпеляції, однак одним із його елементів можна вважати «Годину запитань до уряду», встановлену Конституцією України та ЗУ «Про регламент Верховної Ради України». Так, «Година запитань до уряду» проводиться щопленарного тижня у п'ятницю з 10 до 11 години. У ньому бере участь увесь Кабінет Міністрів. Кожен із його членів відповідає на запитання депутатів, які можуть бути подані заздалегідь до 14 години у вівторок. На засіданні питання можуть ставитися лише за обраною темою, які пропонують Погоджувальній раді депутатські фракції (групи) [13]. Однак, відповідальність за результати проведення «Години запитань до уряду» чинним законодавством не встановлена, і ця процедура, на мій

погляд, є лише формальним явищем так званих звітів чи дискусій між депутатами та членами КМУ. Маємо ст. 45 ЗУ «Про КМУ», яка встановлює лише загальну відповідальність уряду. Так, члени Кабінету Міністрів України несуть солідарну відповідальність за результати діяльності Кабінету Міністрів України як колегіального органу виконавчої влади, а також особисто несуть відповідальність за стан справ у доручених їм сферах державного управління [14].

3. Перспективи запровадження інституту інтерпеляції в Україні

Інтерпеляція – це офіційне питання, адресоване Прем'єр-міністру, міністру чи іншому вищому органу виконавчої влади, що стосується надання роз'яснень з питань фундаментального характеру та проблем, пов'язаних із державною політикою. Депутат має представити фактичний стан справи та поставити запитання щодо тієї чи іншої сфери діяльності органу виконавчої влади, до якого направлена інтерпеляція. Члену уряду чи іншого органу виконавчої влади дається час на відповідь (2–3 тижні, з огляду на усталену практику провідних країн Європи). Інтерпеляція – це не тільки спосіб отримання інформації депутатами, а й насамперед інструмент контролю Кабінету Міністрів та інших органів виконавчої влади й визначення сфер, в яких слід вживати заходів.

Зареєстрований у Верховній Раді України Проект закону про інтерпеляцію № 3499 від 18.05.2020 не повною мірою відображає мету і завдання інтерпеляції згідно з європейськими та світовими стандартами. Так, поданий законопроект указує, що інститут інтерпеляції стосується лише членів Кабінету Міністрів України. Однак, в органах виконавчої влади є ще безліч державних служб та інших органів, які призначаються і Верховною Радою України, і Кабінетом Міністрів, а їх роль у реалізації державно-владної діяльності не менш вагома (Фонд державного майна України, Державний комітет телебачення та радіомовлення України, Антимонопольний комітет України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державна митна служба, Державна податкова адміністрація, Пенсійний фонд України, державні банки тощо).

Наступним недоліком запропонованого законопроекту є інтерпеляційний механізм – депутатська вимога, що суперечить чинному законодавству. Так, згідно з ст. 15 ЗУ «Про статус народного депутата», депутатський запит – це вимога народного депутата, народних депу-

татів чи комітету Верховної Ради України, яка заявляється на сесії Верховної Ради України до Президента України, до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, дати офіційну відповідь з питань, віднесених до їх компетенції [15]. Отже, формою запиту є вимога народного депутата (групи депутатів чи комітету) щодо надання відомостей, інформації чи пояснень. У випадку вказаного формулювання потрібно внести зміни у численну кількість нормативно-правових актів, де згадується депутатський запит, або змінити у законопроекті термін «вимога», наприклад на «запит в порядку інтерпеляції», «інтерпеляційний запит» тощо.

Окрім того, вказаний законопроект повинен встановлювати чіткі межі відповідальності для органів і посадових осіб, до яких направлена інтерпеляція та механізм притягнення їх до відповідальності у випадку невиконання чи неналежного виконання вимог інтерпеляції. Запровадження інституту інтерпеляції має супроводжуватися обов'язком прем'єр-міністра, міністрів та представників інших органів виконавчої влади надавати ґрунтовні відповіді на інтерпеляції, запитання та заяви. Вони також мають давати актуальну та прозору інформацію і відповіді на запитання щодо поточних справ діяльності міністерств й інших державних служб. Для цього у Канцелярії Прем'єр-міністра та у кожній держав-

ній службі потрібно створити Департамент інтерпеляції та інших виступів у парламенті, де певна кількість співробітників готуватимуть відповіді на запитання, адресовані Прем'єр-міністру, членам уряду та представникам інших органів виконавчої влади.

Висновки

Слід зазначити, що у XVIII–XIX століттях у Західній Європі утворилися дві окремі парламентські системи контролю за урядом (французька та британська). Хоча британська система інтерпеляції була за своєю суттю оцінювальна та пов'язана з діяльністю окремої опозиції, французькі інтерпеляції, поряд із усією моделлю державно-владної діяльності Французької Третьої Республіки, є відображені у правових системах багатьох держав, утворених після Першої світової війни. Їх характерною особливістю було притягнення до політичної відповідальності представників виконавчої влади в умовах існування великої політичної роздробленості в парламентській структурі.

Інститут інтерпеляції в Україні не має належного правового відображення. Його окремі елементи (депутатські запити, «Дні уряду», оголошення вотуму недовіри) не дають змоги повною мірою налагодити прозору систему відповідальності уряду й інших органів виконавчої влади в Україні.

Зареєстрований законопроект № 3499 від 18.05.2020 «Про інтерпеляцію» не повною мірою відповідає сучасним формам і вимогам до інтерпеляції, які застосовуються у провідних державах Європи, і потребує доопрацювання.

Список використаних джерел

1. Interpelacje, zapytania, pytania i oświadczenia poselskie. URL: <https://bit.ly/2vdTRWs>
2. Контрольні функції парламенту: український та зарубіжний досвід. Частина 2. Інформаційно-аналітичне дослідження / за ред. Д. С. Ковриженко. Київ, 2006. 112 с. URL: https://parlament.org.ua/docs/files/8/1157628390_ans.pdf
3. Woodfine Philip. Duffy Michael. The international history review. 1994. Taylor & Francis Ltd. URL: <https://www.jstor.org/stable/40106865>
4. Braendle, Thomas; Stutzer, Alois. Political Selection of Public Servants and Parliamentary Oversight. WWZ Discussion Paper, No. 2010/08. Center of Business and Economics (WWZ), University of Basel. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/123408/1/wp2010-08.pdf>
5. Garlicki Leszer. Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykłdu. Seria akademicka. Wydanie 8. Warszawa: Wolter Kluwer, 2021. 510 s.
6. Майданик Олена. Депутатський запит та інтерпеляція як форми реалізації паламентом контрольної функції: характерні ознаки, співвідношення. Електронна бібліотека юридичної літератури. *Правознавець*. URL: <http://pravoznavec.com.ua/>
7. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. UCHWAŁA Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. URL: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/kon7.htm>
8. Marcin Stębelski. V. Kontrola sejmowa. URL: <http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/>
9. Zakrzewska J., Mołdawa T., Historia Sejmu Polskiego. T. III. Polska Ludowa. Warszawa: Biblios, 1989. s. 309.

10. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Національного банку України про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» (справа про звернення народних депутатів України до Національного банку України). Рішення Конституційного Суду України від 05.03.2003 № 5-рп/2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-03#Text>
11. Запровадження інституту інтерпеляції в Україні як однієї з форм парламентського контролю за діяльністю уряду: аналітична записка. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1588/>
12. Парламентський контроль: практичні поради та рекомендації для підвищення ефективності : посібник. Верховна Рада України. UNPD. 78 с. URL: file:///C:/Users/Xena/AppData/Local/Temp/PRP_Guide_Parliamentary_Oversight-UKR.pdf
13. Про регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
15. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

References

1. Interpelacje, zapytania, pytania i oświadczenia poselskie [Interpellations, inquiries, questions and deputies' statements]. Retrieved from <https://bit.ly/2vdTRWs> [in Pol.].
2. Kontrolni funkcij parlamenti: ukrajinskyj ta zarubiznuj dosvid [Control functions of the parliament: Ukrainian and foreign experience]. Czastyna 2. Informacyjno-analityczne doslidzenia. Za redakciji Kovrysenko D.S., eksperta laboratorii zakonodavczeh iniciatyv. Kyiv. Retrieved from https://parlament.org.ua/docs/files/8/1157628390_ans.pdf [in Ukr.].
3. Woodfine Philip. Duffy Michael. The international history review. 1994. Taylor & Francis Ltd. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/40106865>
4. Braendle, Thomas; Stutzer, Alois. Political Selection of Public Servants and Parliamentary Oversight. WWZ Discussion Paper, No. 2010/08. Center of Business and Economics (WWZ), University of Basel. Retrieved from: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/123408/1/wp2010-08.pdf>
5. Garlicki Leszer (2021). Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykldu [Constitutional law of Poland. Outline of the lecture]. Seria akademicka. Wydanie 8. Warszawa: Wolter Kluwer [in Pol.].
6. Majdanyk, Olena. Deputatskyj zapyt ta interpelacja jk formy realizacii parlamentom kontrilnoji funkciji: charakterni oznaky, spivvidnoshennia [Deputy request and interpellation as a form of implementation of the control function by the parliament: characteristic features, relations]. Elektronna biblioteka jurydycznoji litertury. *Pravoznavetc*. Retrieved from <http://pravoznavec.com.ua/> [in Ukr.].
7. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej [Regulations of the Sejm of the Poland Republic]. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Retrieved from <https://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/kon7.htm> [in Pol.].
8. Marcin Stębelski. V. Kontrola sejmowa [Parliamentary control]. Retrieved from <http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf> [in Pol.].
9. Zakrzewska, J. & Mołdawa T. Historia Sejmu Polskiego (1989) [History of Polish Parliament]. T. III. Polska Ludowa. Warszawa: Biblios [in Pol.].
10. Rishenia Konstytucijnogo Sudu Ukrainy u spravi za konstytucijnym podanniam Nacionalnogo Banku Ukrainypro oficijne tлумачennia polozhen statiti 86, czastynu drugoi statiti 89 Konstytuciji Ukrainy, czastynu drugoi statiti 15, czastynu pershoi 16 Zakonu Ukrainy «Pro status narodnoj deputata Ukrainy» (sprawa pro zvernennia narodnych deputativ Ukrainy do Nacionalnogo banku Ukrainy). Rishennia Konstytucijnogo Sudu Ukrainy vid 05.03.2003 № 5-рп/2003) [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional petition of the National Bank of Ukraine on the official interpretation of Article 86, part two of Article 89 of the Constitution of Ukraine, part two of Article 15, part one of Article 16 of the Law of Ukraine «On the Status of People's Deputies of Ukraine» Of Ukraine to the National Bank of Ukraine Decision of the Constitutional Court of Ukraine of March 5, 2003 № 5-rp / 2003]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-03#Text> [in Ukr.].
11. Zaprovaдження інституту інтерпеляції в Україні як однієї з форм парламентського контролю за діяльністю уряду: аналітична записка [Introduction of the institution of interpellation in Ukraine as one of the forms of parliamentary control over the activities of the government: an analytical note]. Retrieved from <http://old2.niss.gov.ua/articles/1588/> [in Ukr.].

12. Parlamentskyj control: praktyczni porady ta rekomendacji dla podwyszczenia efektywnosti [Parliamentary control: practical tips and tricks to improve efficiency]. Verchovna Rada Ukrainy. UNPD. Retrieved from file:///C:/Users/Xena/AppData/Local/Temp/PRP_Guide_Parliamentary_Oversight-UKR.pdf [in Ukr.].
13. Pro Peglament Verhovnoji Rady Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 10.02.2010 № 1861-VI [Rules of Procedure of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17> [in Ukr.].
14. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 27.02.2014 № 794-VII [About the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> [in Ukr.].
15. Pro status narodnogo deputata Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 17.11.1992 № 2790-XII [About the status of the Public's Deputy of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 24.10.2021

прийнята до друку 03.11.2021

The article: is received 24.10.2021

is accepted 03.11.2021